

אנשים שם כמו פלדה הם

שני שירים

מגיאורגית: רחל טורפוסמן

אקקי צרתלי (1840-1915) סופר, משורר ופובליציסט ואיש ציבור גיאורגי, בן למשפחת אצולה מיוחסת. דמות מרכזית במאבק השחרור הגיאורגי נגד השלטון הצארי בשנות השישים של המאה ה-19. צרתלי קבור בפנתיאון של גדולי האומה בטביליסי. שירו "סוליקו" ("נשמתי") נשאר עד היום פופולרי מאוד בגיאורגיה וברוסיה. אחד הלחנים לשיר הושמע רבות ברדיו הסובייטי בתקופת שלטונו של סטלין, ואף נאמר כי היה השיר האהוב על השליט הסובייטי, שנולד וגדל בגיאורגיה.

סוליקו (נשמתי)

בְּמְרוֹם רְאִיתִי כּוֹכֵב,
זְהָרוּ הָאִיר לִי מִבֵּט;
בְּכַמִּיהָ נּוֹאֶשֶׁת שְׁאֵלְתִי אוֹתוֹ:
"נִשְׁמַתִּי שְׁלִי, הָאֵם זוֹ אַתְּ?"

אֲזוּ לְחֻשָּׁה לִי רוּחַ: "אֶכֶן,
לֹא בְקֶבֶר אֶהוֹבְתְּךָ!
לְזָמִיר, לְשׁוֹשְׁנָה וּלְכוֹכֵב
בְּעוֹלָם הַזֶּה הִיא הַפְּכָה!"

וְעַתָּה נַעֲזְרוּ חַיִּי,
שֶׁהֵיוּ בְתַפְתֵּת עַד כֹּה,
כִּי סוּף-סוּף מִצְאֵתִי אוֹתְךָ,
נִשְׁמַתִּי שְׁלִי, סוּלִיקוֹ!

אֶת קֶבְרָה חִפְשָׁתִי בְּלִי סוּף,
אֶךְ לְשׁוֹא. הַקֶּבֶר אֶבֶד.
בְּכִלְיוֹן עֵינַיִם קָרָאתִי לָהּ:
"נִשְׁמַתִּי שְׁלִי, אֵיפֹה אַתְּ?"

שׁוֹשְׁנָה פְּרָחָה בֵּין חוֹחִים,
כֹּה יִפֶּה, שׁוֹכֶנֶת בְּדָד.
בְּלִחְיֵשָׁה שְׁאֵלְתִי אֶת הַשׁוֹשְׁנָה:
"נִשְׁמַתִּי שְׁלִי, הָאֵם זוֹ אַתְּ?"

בֵּין עֲלִים זָמִיר הִתְחַבֵּא,
עַל עֲנַף יֵשֵׁב לוֹ בְּלֶאֱט.
בְּחֵיוֹן שְׁאֵלְתִי אֶת הַצִּפּוֹר:
"נִשְׁמַתִּי שְׁלִי, הָאֵם זוֹ אַתְּ?"

לְבַן פֶּשֶׁאבִי*

אֶת לְשׁוֹנְךָ אֲנִי מוֹקִיעַ,
בֶּן־פֶּשֶׁאבִי, מְשׁוֹרֵר־הָרִים,
גַּם אִם אַתָּה פְּנִינִים זֹרַע
וְהַקּוֹרְאִים אוֹתָן קוֹצְרִים.

עוֹד לֹא בִקְרַתִּי בַפֶּשֶׁבֶטִי,
אוֹלָם הַפְּרִתִּי בְּזִכּוֹתֶךָ
גַּם הַדְּבָרִים שֶׁלֹּא תֵאָרֶת
וְלֹא הַבְּעֵת בַּלְשׁוֹנְךָ:

אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהִטְהַר
בְּכַפֵּר הַהֲרָרִי לֹא מָת;
וְאֲנָשִׁים שָׁם כְּמוֹ פְּלֹדָה הֵם,
פִּיהֶם תְּמִיד דוֹבֵר אֲמַת;

מִה שֶׁחֲתַכְהָ עַד כֹּה רַק חָרַב –
הַיּוֹם קוֹלְמוֹסִיָּהֶם חוֹתְכִים.
בְּרַפֵּת אַחִים לְהַר הַקֶּדֶשׁ
מִמְשׁוֹרֵר הַעֲמָקִים!

* פֶּשֶׁאבִי אוֹ פֶּשֶׁבֶטִי – אֶזְרָא הַרְרִי בְּגִיאוֹרְגִיָּה. "בֶּן־פֶּשֶׁאבִי" ("וּוְהֶ־פֶּשֶׁאבִלָּה") הוּא שֵׁם הַעֵט שֶׁל הַמְשׁוֹרֵר הַגִּיאוֹרְגִי לֹקָה רוֹזִיקְשׁוּוִילִי (1861-1915), שֶׁכָּתַב בְּדִיאֲלֶקֶט פֶּשֶׁאבִי. עַל שִׁירוֹ שֶׁל צֶרְתְּלִי הַשִּׁיב וּוְהֶ־פֶּשֶׁאבִלָּה בְּשִׁיר שֶׁבּוֹ בִיקֵשׁ לִסְנַגֵּר עַל זְכוּתוֹ "לְזֹרֹעַ פְּנִינִים" בְּדִיאֲלֶקֶט שֶׁלוֹ (אֲךָ דוּוֹקָא שִׁיר זֶה נִכְתַּב בְּגִיאוֹרְגִיָּה תְּקִנִית לְמוֹפֶת).